

Szegedi Ítéltábla

Mögötte található a részítélet!

Az ügy száma:

Pf.II.20.499/2019/5.szám

A felperes:

felperes neve

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kása Nikolett ügyvéd

Az alperesek:

I. rendű alperes:

II. rendű alperes:

III. rendű alperes:

Az I., II. és III. rendű alperesek meghatalmazott jogi képviselője:

Kardos, Pető és Törőcsik Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Törőcsik Tamás)

A per tárgya:

Általános szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék, 8.P.21.011/2016/28.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

Felperes, 8.P.21.011/2016/29.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I., II. és III. rendű alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 12 700 (tizenkétezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

A feljegyzett 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felperes, valamint az I. és II. rendű alperesek 2007. július 24-én jelzálogjoggal biztosított CHF alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással.
- [2] A közjegyzői okiratba foglalt szerződés - alperes által általános szerződési feltételként meghatározott - III. pontja szerint: „A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adós terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás tekintetében, annak közokirati tanúsításaként, az Adósnak a Hitelezőknél vezetett

számlái és a Hitelezők vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt elfogadják. Az Adós és Zálogkötelezett aláveti magát annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján az Adós terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét, esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelezők felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa."

- [3] Az I. és a II. rendű alperesek a perbeli kölcsönszerződésből eredő, felperessel szemben fennálló követelésüket a III. rendű alperesre engedményezték.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [4] A felperes keresetében a kölcsönszerződés III. és IV.1. pontjába foglalt általános szerződési feltételek érvénytelenségének a megállapítását kérte. Keresete jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209/A. § (2) bekezdését, valamint a 18/1999. Korm. rendelet (a továbbiakban: Krm.) 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontját jelölte meg. A szerződés III. pontját érintő jogi érvelése szerint az e pontban rögzített szerződési kikötés tisztességtelen, mivel az az ő hátrányára fordítja meg a bizonyítási terhet. Kifejtette, az I. rendű alperes a saját nyilvántartásai alapján meghatározott összegű követeléséről közjegyzői okiratot állíthat ki, annak alapján végrehajtást kezdeményezhet ellene, és ez esetben neki kell bizonyítania az I. rendű alperessel, mint végrehajtást kérővel szemben indított perben, hogy a követelés érvényesen nem jött létre, illetve, hogy az részben, vagy egészben megszűnt, míg e kikötés nélkül az I. rendű alperest terhelne követelése pontos összegének a bizonyítása. Utalt továbbá arra, hogy tartozása összegének a meghatározása szempontjából a perbeli kikötés kizárólag az I. rendű alperes nyilvántartását tekinti hitelesnek, s ezzel feljogosítja az I. rendű alperest arra, hogy maga állapítsa meg, szerződésszerű-e az adós teljesítése.

- [5] Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

- [6] Érvelésük szerint önmagában a tartozás összegének kimutatása, igazolása nem tekinthető a szerződés egyoldalú értelmezésének, vagy a szerződésszegés egyoldalú megállapításának. Hangsúlyozták, a közvetlen bírósági végrehajtás elrendelése, és ezzel a bizonyítási teher megfordulása nem a perbeli szerződési feltételen alapszik, hiszen e kikötés hiányában is indíthatna a saját kimutatása alapján közvetlenül végrehajtási eljárást a felperessel szemben, aki tartozása összegét egy általa indítandó végrehajtás korlátozási/megszüntetési perben vitathatná azzal, hogy e perben őt terhelne a bizonyítás.

Az elsőfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest az alperesek perköltségének a megfizetésére, és megállapította, hogy a kereseti illetéket az állam viseli.
- [8] Határozatának a szerződés III. pontjára vonatkozó indokai szerint ez a szerződési feltétel nem jogosítja fel az alperest valamely szerződési kikötés egyoldalú értelmezésére, és annak kizárólagos megállapítására sem, hogy a felperes teljesítése szerződésszerű-e.
- [9] A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) szerződéskötéskor hatályos 21. §-ában, a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 275. §-ában, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. §-ában írtakra utalva kifejtette, a közjegyzői ténytanúsítvány igénybevételéről a szerződő felek jogszerűen megállapodhattak, a felperes által támadott kikötés elfogadásával a felperes nem mondott le arról a jogáról, hogy tartozása alperesek által meghatározott összegét kétségbe vonhassa. Kiemelte, a közvetlen bírósági végrehajtás elrendelésének a lehetősége nem az érintett szerződési feltételen alapul, egy végrehajtás megszüntetése vagy korlátozása iránti perben pedig mindenképpen a felperest terhelne annak a bizonyítása, hogy a tartozása megszűnt, vagy az alperesek által kimutatotthoz képest kisebb összegű. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kifogásolt feltétel a bizonyítási terhet nem fordítja meg, az a felperes számára nem okoz semmilyen jogsérelmet.

A fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [10] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben az elsőfokú ítélet kereseti kérelme szerinti megváltoztatását kérte. Fellebbezése indokolásában megismételte a keresetében előadott jogi érveit, kiemelve, a szerződés III. pontja banktitkot sért, mert arra ad felhatalmazást az alpereseknek, hogy a felperes felhatalmazása nélkül szolgáltasson ki adatokat harmadik személynek. Érvelése szerint ugyanis az adós külön felhatalmazásának hiányában a közjegyző nem tekinthet be a banki könyvekbe, és a közjegyzői törvény szerinti ténytanúsítványt sem állíthatja ki jogszerűen, következésképpen az érintett szerződéses feltétel jogszabályba ütközik, s - miután fogyasztói szerződésről van szó - egyben tisztességtelen. Kifejtette, a támadott szerződési kikötés feljogosítja az alpereseket annak egyoldalú megállapítására, hogy ő (a felperes) szerződésszerűen teljesített-e, hiszen, ha az elszámolás tekintetében vita áll fenn a felek között, a banki nyilvántartással szemben ő, mint adós kényszerül annak bizonyítására, hogy a bank követelésének összege nem felel meg a valóságnak. Hangsúlyozta, a bizonyítási teher szempontjából nemcsak abból kell kiindulni, hogy végrehajtási eljárás indulhat ellene, a jelentősége annak van, hogy a szerződés hivatkozott pontja alapján az alperesek nem kötelesek vele elszámolni, mert hivatkozhatnak arra, hogy a tartozás összegének megállapítására a nyilvántartásaik és a könyveik az irányadóak, a szerződés alapján azt kell elfogadni. Utalt arra, azért is tisztességtelen a kifogásolt feltétel, mert annak alapján a közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatával olyan tartozás fennállását ismerte el előre, amely akkor még nem állhatott fenn, és szerződésszerű teljesítés esetén be sem következhetett.
- [11] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmük az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Érvelésük szerint a kifogásolt szerződési feltétel megfelel a Vht. szerződéskötéskor hatályos 21. §-ában, a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. 112. §-ában, valamint a Hpt. 206. § (2) bekezdésében foglaltaknak, ezért nem minősülhet tisztességtelennek. Kiemelték, jogszabály által előírt kötelezettsége, hogy az adós teljesítéseiről nyilvántartást vezessen, és hogy legalább évente kimutatást küldjön az adósoknak a szerződés egyenlegéről, aki azzal szemben kifogással élhet. Hangsúlyozták, nem a felperes által kifogásolt szerződéses kikötés fordítja meg a bizonyítási terhet, hanem a közokiratba foglalt szerződés és felmondás végrehajtási záradékolhatóságának törvényi konstrukciója, a jogrendszer kógens szabályai alapján az adós ugyanolyan helyzetben van a kikötéssel is, mint a kikötés nélkül. Vitatták a felperes banktitok megsértésével kapcsolatos álláspontját is, utalva arra, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. tv. (új Hpt.) 161. § (1) bekezdés c) pontja alapján a banktitok kiadható harmadik személynek, ha a pénzügyi intézmény érdeke ezt a lejárt követelés érvényesítéséhez szükségessé teszi.
- ### **Az ítélet tábla döntésének indokai**
- [12] Az ítélet tábla a 13. sorszámú részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének a perbeli szerződés IV.1. pontja per tárgyává tett rendelkezése érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyta, a szerződés III. pontját érintően pedig a fellebbezési eljárás lefolytatását felfüggesztette az Európai Unió Bírósága (EUB) előtt - a 93/13 EGK Irányelvnek a perbeli szerződés III. pontjába foglalt általános szerződési feltétellel tartalmát tekintve megegyező szerződési kikötés tisztességtelensége megítélésével kapcsolatos értelmezése tárgyában - C-34/18 szám alatt indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, majd az EUB ítéletének meghozatalát követően elrendelte az eljárás folytatását.
- [13] A folytatódó eljárásban a felperes újabb nyilatkozatot nem tett, az alperesek álláspontjukat az EUB ítéletének ismeretében is fenntartották.
- [14] A fellebbezés alaptalan.

- [15] Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a perbeli szerződés III. pontjában rögzített általános szerződési feltétel nem minősül a Krm. 1. § (1) bekezdés a), b) és j) pontjában meghatározottak szerinti tisztességtelen kikötésnek.
- [16] A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli az alábbiakat.
- [17] Az elsőfokú bíróság ítéletének meghozatalát követően hozott határozatában az EUB - értelmezve a 93/13. EGK irányelv Melléklete 1. pontjában m) és q) alpontját - a nemzeti bíróság hatáskörébe utalta annak eldöntését, hogy a támadott szerződési kikötés az Irányelv e pontjaiban megjelölt szerződési kikötések körébe tartozik-e.
- [18] A Kúria több eseti döntésben - köztük az EBH2018. G.1. szám alatt közzétett elvi határozatában - megállapította, az a szerződéses rendelkezés, amely szerint a pénzügyi intézmény a saját nyilvántartásai alapulvételével jogosult a fogyasztói tartozások kimutatására, és a szerződő felek az e kimutatás alapján készült, közokiratba foglalt ténytanúsítványt tekintik irányadónak, nem minősül joghatályos tartozáselismerő nyilatkozatnak, ezért a bizonyítási terhet a fogyasztó számára hátrányosan nem változtatja meg, és nem korlátozza a fogyasztó jogszabályon alapuló igényérvényesítési lehetőségét sem, így az ilyen szerződéses rendelkezés nem minősül a Krm. 1. § (1) bekezdése j) pontja szerinti tisztességtelen kikötésnek.
- [19] A Krm. 1. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a fogyasztói szerződésben tisztességtelennek minősül az a szerződési feltétel, amely a szerződés bármely feltételének értelmezésére a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja. A perbeli szerződési feltétel ilyen tartalmú egyoldalú jogosultságot nem biztosít az alpereseknek, a felperes maga sem indokolta, miért tulajdonít az érintett szerződési pontnak ilyen értelmet, erre vonatkozó érveket sem a keresetlevelében, sem a fellebbezésében nem jelölt meg.
- [20] Téves a felperesnek az az álláspontja is, hogy a szerződés III. pontja a Krm. 1. § (1) bekezdés b) pontja szerinti tisztességtelen feltételnek minősülne, azaz kizárólagosan az alpereseket jogosítaná fel annak megállapítására, hogy teljesítése szerződésszerű-e. A vitatott szerződési rendelkezés ugyanis nem zárja el a felperest attól, hogy vitassa az alperesek nyilvántartásaiban kimutatott tartozása összegét, illetve az alperesek elszámolásának a helyességét. Egyrészt ugyanis a Hpt. 206. § (1) bekezdése előírta a pénzintézet számára, hogy folyamatos szerződések esetén legalább évente egy alkalommal, valamint a szerződés lejártakor egyértelmű, közérthető és teljes körű írásbeli kimutatást küldjön az ügyfeleinek, amely kimutatással szemben a fogyasztó a Hpt. 206. § (2) bekezdése értelmében kifogással élhetett. Másrészt nincs akadálya annak, hogy a felek a szerződésből eredő jogvitájukban - ideértve a pénzintézet elszámolásának a helyességét és a szerződés esetleges felmondásának jogszerűségét is - a bíróság döntését kérjék.
- [21]a felperesnek az az érvelése is, miszerint a szerződés III. pontja banktitkot sért, mert arra jogosítja az alpereseket, hogy az ő felhatalmazása nélkül szolgáltatassanak ki banktitoknak minősülő adatokat a közjegyzőnek, azaz harmadik személynek. Annyiban egyetért az ítélőtábla a felperessel, hogy a vitatott szerződési pont banktitoknak minősülő adatok tekintetében rendelkezik közjegyzői ténytanúsítvány kiállíthatóságáról. A felek szerződésének megkötésekor hatályos, és ebből következően a jogvitájukra irányadó Hpt. 51. § (1) bekezdés c) pontja azonban feljogosította a pénzügyi intézményt arra, hogy banktitoknak minősülő adatot kiadjon harmadik személynek, ha az ügyféllel szemben fennálló követelése eladása, vagy lejárt követelésének az érvényesítése ezt szükségessé teszi. A perbeli szerződés III. pontja az adós terhére fennálló kölcsön és járuléktartozás összegéről kiállított közjegyzői ténytanúsítványról rendelkezik, ami - a ténytanúsítvány kiállításának a célját, nevezetesen a közvetlen bírósági végrehajtás elrendelhetőségét figyelembe véve - akként értelmezhető, hogy arra csak az adós lejárt tartozásaira vonatkozóan van lehetőség, ideértve azt az esetet is, ha a pénzintézet felmondása folytán válik a kölcsönből még fennálló tartozás teljes egészében lejárttá. Miután ilyen esetben törvény biztosítja a pénzintézetnek azt a jogot, hogy a lejárt követelése érvényesíthetősége érdekében annak összegét közölje a ténytanúsítvány kiállítására

- felkért közjegyzővel, e jog általános szerződési feltételként való kikötése nem jelent banktitoksértést, következésképpen a vitatott szerződési feltétel ez okból sem érvénytelen.
- [22] Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül rendelkezett az érintett szerződési kikötés tisztességtelenségének megállapítása iránti kereseti kérelem elutasításáról, ezért határozatát az ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [23] Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperesek másodfokú eljárással kapcsolatos - ügyvédi munkadíjból álló - perköltiségeinek a viselésére, amelynek összegét - négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3), (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg.
- [24] A személyes költségmentesség kedvezményében részesült felperes pervesztességére figyelemmel rendelkezett úgy a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján, hogy a feljegyzett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Szeged, 2020. február 12.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

táblabíró

SZEGEDI ÍTÉLTÁBLA

Pf.II.20.036/2018/13. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Kása Nikoletta ügyvéd által képviselt felperesnek - a Kardos, Pető és Törőcsik Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Törőcsik Tamás ügyvéd) által képviselt I. r., a

Kardos, Pető és Törőcsik Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Törőcsik Tamás) által képviselt II. r. és dr. Törőcsik és Társa Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Törőcsik Béla) által képviselt III. r. alperesek ellen tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2017. november 27. napján kelt 8.P.21.011/2016/28. számú ítélete ellen a felperes 29. sorszám alatt benyújtott fellebbezése alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes, valamint az I. és a II. r. alperesek között 2007. július 24. napján létrejött **(okirat száma)** számú okiratba foglalt szerződés IV.1. pontja per tárgyává tett rendelkezése érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet elutasító rendelkezését helybenhagyja.

A részítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az I. és a II. r. alperesek mint hitelezők, a felperes mint adós és zálogkötelezett 2007. július 24-én „Devizában nyilvántartott jelzálog-típusú hitel” elnevezéssel kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az I. és a II. r. alperesek 3 480 000 Ft svájci frankban nyilvántartott kölcsönt folyósítottak a felperesnek. Egyidejűleg a kölcsön biztosítására jelzálogjogot alapítottak az I. r. alperes javára a felperes tulajdonában álló **(település neve, ingatlan hrsz.-a)** hrsz. alatti ingatlanra. A közjegyzői okiratba foglalt szerződés III. pontja egyebek között az alábbiakat tartalmazza:

„Az Adós kötelezi magát, hogy a Devizában nyilvántartott kölcsön - az esetleges árfolyamváltozások figyelembe vételével megállapított - forint ellenértékének megfelelő összeget kölcsön jogcímén, valamint annak járulékait (ügyleti kamat, kezelési költség) továbbá a késedelmi kamatot jelen közjegyzői okirat szerint, az esedékességkor megfizeti a Hitelezőknek.

A Szerződő felek megállapodnak abban, hogy a jelen közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés alapján az Adós terhére mindenkor fennálló kölcsön- és járuléktartozás

tekintetében annak közokirati tanúsításaként, az Adósnak a Hitelezőknél vezetett számlái és a Hitelezők vonatkozó bizonylatai alapján készített közjegyzői ténytanúsítványt fogadják el.

Az Adós és Zálogkötelezett aláveti magát annak, hogy a jelen közjegyzői okirat alapján a Adós terhére fennálló kölcsön- és egyéb járuléktartozás összegét esetleges végrehajtási eljárás kezdeményezése esetén is, a Hitelezők felkérésére a fenti módon közjegyző tanúsítsa."

A szerződés IV.1. pontja a jelzálogjogul lekötött ingatlan adatait, illetve a zálogszerződés szabályait rögzíti. Egyebek mellett a következőket tartalmazza: „Ha a zálog romlása (akár a zálogtárgy állagromlása, akár egyéb ok folytán a zálogfedezet értékének csökkenése) a zálogból való kielégítést veszélyezteti, a Zálogjogosult felhívására a Zálogkötelezett a felhívásban megszabott határidő alatt köteles a zálogfedezetet az eredeti értékére kiegészíteni. Amennyiben a Zálogkötelezett a fenti felhívás ellenére a Zálogjogosult által megszabott megfelelő határidő alatt a fedezetet az eredeti értékére nem egészíti ki, a Zálogjogosult a zálogjoggal biztosított követelés lejárt hiányában is gyakorolja a zálogszerződés alapján őt megillető kielégítési jogot."

Az I. és a II. r. alperesek a perbeli kölcsönszerződésből eredő felperessel szemben fennálló követelésüket a III. r. alperesre engedményezték.

A felperes keresetében a kölcsönszerződés tényállásban idézett rendelkezései érvénytelenségének a megállapítását kérte. Érvelése szerint mindkét szerződési feltétel semmis a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján, mert a 18/1999. Korm. rendelet (Krm.) 1. § a), b) és j) pontja alapján tisztességtelennek minősül. Érvelése szerint ez utóbbi rendelkezés a pénzügyi intézmény zálogtárgyból való kielégítési jogát arra az esetre is biztosítja, ha a zálogtárgy értéke nem csökken, de a hitel árfolyamkockázat miatti növekedése folytán változik a fedezeti arány. A pénzügyi intézmény azonban nem hívta fel a figyelmét a szerződéskötéskor arra, hogy az árfolyamkockázat egyik legjelentősebb hatása a fedezeti érték arányának megváltozása, másrészt magáról az árfolyamkockázatról sem tájékoztatta. Kifejtette, tisztességtelennek minősül a szerződési feltétel a zálogtárgy állagromlás miatti csökkenésére vonatkozó rendelkezés tekintetében is, az I. és a II. r. alperesek ugyanis nem tájékoztatták arról, hogy mi minősül jelentős értékcsökkenésnek, mindez sérti a jóhiszeműség és a tisztességtelenség követelményét, továbbá a pénzügyi intézményt egyoldalúan jogosítja fel annak megítélésére, hogy mi minősül jelentős mértékű értékcsökkenésnek.

Az ún. közjegyzői ténytanúsítvány kiállításának a lehetőségét rögzítő III. pontban írt feltételt arra figyelemmel ítélte tisztességtelennek, hogy az a bizonyítási terhet a fogyasztó hátrányára fordítja meg.

Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Védekezésük szerint a kölcsönszerződés IV.1. pontjának hivatkozott rendelkezése megfelel az 1959-es Ptk. 525.§ (1) bekezdés c) pontjában írtaknak, ezért tisztességtelensége a 209. § (6) bekezdésében foglaltakra figyelemmel nem állapítható meg. Az I. és a II. r. alperesek utaltak arra, hogy a Krm. 1. § (1) bekezdés b) pontjára való hivatkozás nem értelmezhető. E rendelkezés alapján ugyanis annak a szerződési feltételnek a tisztességtelensége állapítható meg, amely a bankot a saját teljesítése szerződésszerű jellegének a megítélésére jogosítja fel. Hangsúlyozták továbbá, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 77. és 78. §-

ában írt előírásoknak megfelelően jártak el, amikor a fedezeti érték csökkenése esetére pótfedezet nyújtását kötötték ki.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy személyenként fizessen meg az alpereseknek 30 000 Ft + áfa összegű perköltséget. Megállapította, hogy a feljegyzett 36 000 Ft eljárási illetéket az állam viseli.

Határozatának a kölcsönszerződés IV.1. pontja támadott rendelkezését illetően megállapította, hogy az megfelel az 1959-es Ptk. 261. § (2) bekezdésében és az 525. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltaknak, erre tekintettel tisztességtelensége a 209. § (5) bekezdése alapján nem állapítható meg. Utalt arra, a Hpt. 77. és 78. §-ai, valamint a hitelezési kockázat kezeléséről és tőkekövetelményéről szóló 196/2007. (VII. 30.) Korm. rendelet a pénzüintézetek számára kötelezően írja elő a zálogtárgy értékének az ellenőrzését. Ennek figyelembevételével a fedezet kiegészítési kötelezettség akkor áll be, ha a fedezetül szolgáló ingatlan értéke jelentősen csökken, s miután a fedezet értékcsökkenése nem függ a pénzüintézet magatartásától, szándékától, a feltétel tisztességtelensége nem állapítható meg. Rámutatott, a felperes a szerződéskötés kapcsán kockázattelátáró nyilatkozatot írt alá, amely a deviza alapú hitelezéssel kapcsolatos árfolyamváltóás kockázatáról világos, egyértelmű és érthető tájékoztatást nyújt. Önmagában pedig az árfolyamkockázat adóára telepítése nem teszi a szerződéást semmissé. Részletesen kifejtett indokai alapján megalapozatlannak találta a szerződés III.1. pontjában írt szerződéási feltétel érvénytelenségével kapcsolatos keresetet is.

A felperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet keresete szerinti megváltóztatását, másodlagosan pedig annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Kifogááolta, hogy az elsőfokú bíróság megsértette indokolási kötelezettségét, hiszen határozatának indokolásában nem tért ki a III.1. pontban írt feltételt érintően a Hpt. 51. §-ával kapcsolatos hivatkozásaira. Részletesen megismételte az elsőfokú eljárásban e körben kifejtett állááspontját, továbbá azokat az érveit, amelyek az ún. ténytanúsítvánnyal kapcsolatos szerződéási feltétel tisztességtelenségére való hivatkozásait megalapozzák.

A szerződés IV.1. pontjában rögzített feltételt illetően szintén fenntartotta az elsőfokú eljárásban kifejtett érveit, kiemelve, hogy a fedezet kiegészítésének elmulasztásához a szerződés a legsúlyosabb jogkövetkezmény alkalmazását, a kölcsönszerződés azonnali hatályú felmondhatóságát köti oly módon, hogy annak feltételei megismerhetőségét, ellenőrizhetőségét az adós számára nem biztosítja. Nem biztosított ugyanis az adós számára a felmondási ok bekövetkeztének az ellenőrzése. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság állááspontjával szemben a szerződéási feltétel szövege nem megegyező a Ptk. rendelkezéseivel, hiszen nemcsak a zálogtárgy állagromlásához, hanem egyéb körülmény miatti értékcsökkenéséhez is a szerződésben rögzített szigorú jogkövetkezményt fűzi. Változatlan állááspontja szerint a Krm. 1. § (1) bekezdés a) pontjában írt feltételek megvalósulnak, hiszen a fogyasztóval szerződő felet egyoldalúan jogosítja fel a szerződéási rendelkezés értelmezésére, nem állapítható meg ugyanis, és a fogyasztó számára előre nem látható, hogy mi alapján kerül meghatározásra a zálogtárgy romlásának a mértéke. Így a fogyasztó nem tud előre számolni azzal, hogy mikor, milyen körülmények bekövetkezte esetén lesz köteles a zálogfedezetet az eredeti értékére kiegészíteni. Megismételte azt a hivatkozását, hogy a pótfedezet nyújtásának a kötelezettsége a tőketartózás növekedése miatt is bekövetkezhethet, ami az

árfolyamkockázattal hozható összefüggésbe, erre pedig az alperesek nem hívták fel a figyelmét, a tájékoztatás kizárólag a törlesztőrészlet növekedéséről szól, illetve annak hatásáról, de magáról az árfolyamkockázatról nem.

A másodfokú eljárásban előterjesztett előkészítő iratában további érvekkel kívánta alátámasztani a szerződés III. pontjában rögzített feltétel érvénytelenségével kapcsolatos álláspontját. Ezt meghaladóan pedig részletes előadást tett az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiányát illetve a kockázatviselés korlátozottságát illetően.

Kérte továbbá a per tárgyalásának a felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. számon indult előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

Az I. és a II. r. alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték.

Az ítélet tábla a 13-I. sorszámú végzésével a szerződés III. pontja érvénytelenségének megállapítására irányuló kereset tekintetében a per tárgyalását felfüggesztette a Fővárosi Ítélet tábla 13.Gf.40.337/2017/9. számú végzésével az Európai Unió Bíróságánál kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, ezért jelen határozatában kizárólag az elsőfokú bíróság ítéletének a szerződés IV. pontjában foglalt és a keresettel támadott feltétele kapcsán hozott döntését bírálta felül részítéletével (a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 213.§ (2) bekezdés).

A fellebbezés **alaptalan.**

Az ítélet tábla előrebocsátja, a Pp. kérelemhez kötöttség elvét megfogalmazó 3. § (2) bekezdése szerint a bíróság - törvény eltérő rendelkezése hiányában - a felek által előterjesztett kérelmekhez és jognyilatkozatokhoz kötve van. Ennek megfelelően a bíróság a per folyamán olyan kérdésben, amelyre vonatkozóan a felek nem terjesztettek elő kereseti kérelmet, ellenkérelmet, viszontkeresetet, ideiglenes intézkedés iránti vagy más kérelmet, nem dönthet. A kérelemhez kötöttség elvéhez kapcsolódóan fogalmazza meg a Pp. 215. §-a a túlterjeszkedés tilalmát, amely szerint a bíróság döntése nem terjedhet túl a kereseti kérelmen illetőleg az ellenkérelmen. Mindez azt jelenti, hogy a bíróság a kölcsönszerződés IV. pontjának csak a per tárgyává tett, azaz a keresetlevélben idézett és az ítélet tényállásban rögzített feltétele érvénytelenségét vizsgálhatta.

A perben nem volt vitatott, hogy a támadott szerződési kikötés az I. és a II. r. alperesek által egyoldalúan előre meghatározott, a felek által meg nem tárgyalta szerződési kitételnek minősül (1959-es Ptk. 205/A. § (1) bekezdés), amit nem érint annak közjegyzői okiratba foglalása (BH2012. 247). Az 1959-es Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209. § (1) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel tisztességtelensége akkor állapítható meg, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményeinek megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg. Amint azt a Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiumának a fogyasztói szerződés

érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. (XII.12.) véleménye is kifejti, az adott általános szerződés feltétel akkor minősíthető tisztességtelennek, ha a szerződés teljes feltételrendszerének mérlegelése alapján arra vonható le következtetés, hogy az adott szerződési feltétel egyoldalúan és indokolatlanul a fogyasztó hátrányára bontja meg a szerződésből fakadó jogosultságok és kötelezettség egyensúlyát.

Az 1959-es Ptk. a szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítását egyrészt a bíróság mérlegelésére bízta, másrészt - kizárva a mérlegelést - az 1959-es Ptk. 209. § (3) bekezdésében adott felhatalmazás alapján a Krm. nevesít tisztességtelennek minősülő feltételeket: az 1. § (1) bekezdése az ún. fekete, míg a 2. § az ún. szürke listát tartalmazza. A fekete listában szereplő tisztességtelennek minősülő szerződési feltételek esetében a bíróságnak nem kell vizsgálnia az 1959-es Ptk. 209. § (2) bekezdésében rögzített körülményeket, azaz ha a fekete listán szereplő bármely feltétel megvalósul, a bíróságnak meg kell állapítania az adott feltétel tisztességtelenségét. Lényeges ugyanakkor, hogy az 1959-es Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209. § (5) bekezdése értelmében nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály állapítja meg, vagy jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg.

A fentiek tükrében vizsgálva a fellebbezés tárgyát képező szerződési feltételt, az ítéletábra egyetért az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a sérelmezett kikötés teljes egészében megfelel az 1959-es Ptk. 261. § (2) bekezdésében, és 525. § (1) bekezdés c) pontjában írt jogszabályi rendelkezéseknek, így annak tisztességtelensége az 1959-es Ptk. 209. § (5) bekezdése értelmében nem vizsgálható.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az ítéletábra utal arra, annak megítélése, hogy adott esetben bekövetkezett-e a zálogtárgy állapotának romlása, illetve hogy jelentősen csökkent-e az értéke, és hogy ehhez képest a hitelező/zálogjogosult megalapozottan kéri-e a zálogtárgy helyreállítását vagy a fedezet kiegészítését, valamint hogy az erre irányuló felhívásának eredménytelensége esetén jogszerűen él-e a biztosított szerződés azonnali hatályú felmondásának jogával, valóban vitás lehet az adós/zálogkötelezett és a hitelező/zálogjogosult között. Ezt a vitát azonban a hitelező/zálogjogosult egyoldalúan nem döntheti el - erre a perbeli szerződés felperes által kifogásolt rendelkezése sem jogosítja fel az alpereseket -, a felek egyetértésének hiányában a zálogtárgy helyreállítására, vagy a fedezet kiegészítésére irányuló felhívás, továbbá a felmondás jogszerűségét a bíróság hivatott elbírálni.

A felperesnek a további hivatkozásaira (a kölcsöntartozás növekedése illetve a zálogtárgy hitelbiztosítéki értékének a csökkenése esetére fedezet kiegészítése) a támadott szerződési feltétel nem tartalmaz rendelkezést. Az ilyen tartalmú szerződési kikötést rögzítő feltételek nem képezték a per tárgyát, ezért azok vizsgálatára a fentiekben kifejtettek szerint nem kerülhetett sor.

Az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya illetve nem megfelelőisége a deviza alapú kölcsönszerződések tekintetében az árfolyamkockázatot korlátlanul a fogyasztóra telepítő szerződési

feltétel tisztességtelenségét, és ez okból való érvénytelenségét eredményezheti (2/2014. PJE határozat), ilyen tartalmú keresete azonban a felperesnek nem volt, ezért irreleváns az árfolyamkockázattal kapcsolatos fellebbezési érvelése. A jelen jogvita elbírálása szempontjából emiatt közömbös az EUB C-51/17. számú előzetes döntéshozatali eljárásban hozott döntése is.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az ügyben részítéletet hozott (Pp. 213. § (2) bekezdés), amellyel az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírált rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A pervesztesség-pernyertesség aránya a másodfokú eljárásban a felperes fellebbezésével érintett valamennyi rendelkezés felülbírálatát követően állapítható meg, ezért az ítélőtábla nem rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült eljárási illeték és perköltség viseléséről.

S z e g e d, 2018. október 31.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró